Þriðjudaginn 27. marz 1956.

Nr. 1/1956. **Alþýðusamband Íslands f. h. Sjómannafélags Reykjavíkur vegna skipverja á b/v Þorsteini Ingólfssyni** (Egill Sigurgeirsson hrl.)
gegn
Félagi ísl. botnvörpuskipaeigenda f. h. Bæjarútgerðar Reykjavíkur
(Valgarð Briem hdl.).

Varadómari Benedikt Sigurjónsson í stað Ísleifs Árnasonar.

Fiskveiðar. Útgerð skips ekki talin ábyrg fyrir því gagnvart hásetum, að meginhluti afla úr veiðiför varð að fara í vinnslu vegna skemmda.

Dómur.

Mál þetta er höfðað hér fyrir dómi með stefnu dags. 10. janúar þ. á. af Alþýðusambandi Íslands f. h. Sjómannafélags Reykjavíkur vegna skipverja á b/v Þorsteini Ingólfssyni gegn Félagi ísl. botnvörpuskipaeigenda f. h. Bæjarútgerðar Reykjavíkur.

Málavextir eru þessir:

Botnvörpuskipið Þorsteinn Ingólfssson, eign Bæjarútgerðar Reykjavíkur, fór á karfaveiðar 4. október f. á. Var aflinn ísaður, enda skyldi hann seldur ferskur innanlands. Veiðiför þessi tók svo skamman tíma, að skipið kom aftur af veiðum til Reykjavíkur eftir 7 daga útivist, eða hinn 11. október. Var þá samdægurs landað um það bil 20 tonnum af karfa, sem var á þilfari skipsins. Hins vegar komst skipið ekki að til löndunar með annan afla sinn fyrr en 18. s. m. Var ástæðan til þessa dráttar sú, að svo mikið veiddist af karfa um þessar mundir, að móttakendur hans í landi, þ. e. frystihúsin, munu ekki hafa talið sig geta tekið á móti öllu því magni, sem að þeim barst, en sjálf átti Bæjarútgerð Reykjavíkur ekkert frystihús. Þegar farið var að skipa karfanum upp, kom í ljós, að mestur hluti hans var ónothæfur til frystingar og neyzlu og fóru 283,450 kg af honum í mjölvinnslu.

Í 3. gr. kjarasamnings þess, er þá var í gildi milli málsaðilja, segir svo um aflaverðlaun á ísfiskveiðum, þegar landað er innanlands:

„Þegar skip fiskar í þeim tilgangi að selja fiskinn nýjan eða ísaðan innanlands, skal greiða skipverjum 17% af heildarsöluverði aflans miðað við eftirfarandi verð:

Neyzluhæfur þorskur og langa:

Slægður með haus ..... kr. 1,00 pr. kg
Neyzluhæfur karfi, óslægður ..... — 1,00 — —
Neyzluhæfur ufsi, slægður með haus ... — 0,65 — —
Annar fiskur samkvæmt almennu gangverði á hverjum tíma."

Ágreiningur aðilja í þessu máli snýst um það, hvaða verð skipverjar hafi átt að fá fyrir aflann úr b/v Þorsteini Ingólfssyni í umrætt skipti.

Af hálfu stefnanda er því haldið fram, að miða beri við það, að fiskurinn hefði allur verið neyzluhæf vara. Hefur hann í samræmi við það gert þær dómkröfur, að stefnda verði dæmt að haga reikningsskilum við skipverja á v/b Þorsteini Ingólfssyni í framangreindri veiðiför svo, að þeir fái kr. 1.00 fyrir hvert kg af því aflamagni, 283.450 kg sem í mjölvinnslu fór. Þá krefst hann og málskostnaðar úr hendi stefnda eftir mati dómsins.

Stefndi hefur krafizt sýknu af kröfum stefnanda og málskostnaðar úr hendi hans eftir mati dómsins.

Stefnandi styður dómkröfur sínar þeim rökum, að þegar b/v Þorsteinn Ingólfsson kom af veiðum hinn 11. október eftir 7 daga veiðiför, hafi allur afli skipsins verið neyzluhæf vara og skipverjar þá átt að fá kr. 1,00 fyrir hvert kg hans samkvæmt áðurnefndri 3. gr. Nú hafi hin langa bið, sem á því varð, að karfanum væri skipað upp, leitt til þess, að setja varð aflann í mjölvinnslu. Skipverjar hafi hins vegar engu um það ráðið, hvenær uppskipun færi fram og eigi þeir því ekki að bera halla af þeim drætti. Þá telur stefnandi og, að vanísun eða misísun aflans kunni að hafa valdið því, að skemmdir hafi orðið meiri en ástæða var til, enda þótt þessi dráttur yrði á uppskipuninni.

Stefndi hefur eindregið mótmælt því, að miða eigi verð

til skipverja við ástand aflans, er skipið kom til hafnar, enda verði ekki um það vitað fyrr en við uppskipun, hvernig aflinn reynist. Verði af þeim sökum óhjákvæmilegt að miða verðið við gæði fisksins við uppskipun. Þá mótmælir hann því, að Bæjarútgerðin hafi á nokkurn hátt átt sök á drætti þeim, er varð á uppskipun og engu um hann ráðið. Hún eigi ekki frystihús, en drátturinn hafi af því einu stafað, hve mikill afli barst að um þessar mundir. Enn neitar hann því, að ísun karfans um borð í skipinu hafi verið með þeim hætti, að útgerðinni verði út af fyrir sig gefin sök á því. Hafi þannig engin ábyrgð fallið á stefnda vegna þess, hversu fór um gæði karfans í Þorsteini Ingólfssyni úr umræddri veiðiför, heldur sé hér um atvik að ræða, sem báðir verði að þola tjón af, skipverjar og útgerðin.

Samkvæmt 3. gr. framangreinds kjarasamnings skal því aðeins greiða skipverjum kr. 1.00 fyrir hvert kg af karfa, að hann sé neyzluhæf vara. Ella skal hann greiðast almennu gangverði. Telja verður, að með nefndu samningsákvæði sé miðað við ástand fisksins við uppskipun, enda verður ekki fyrr en þá gengið úr skugga um gæði hans og magn. Nú reyndist meginhluti karfans ekki neyzluhæf vara, er honum var skipað upp, og var stefndu því rétt, að leggja söluverð þess hluta farmsins til grundvallar reikningsskilum við skipverja, enda verður hvorki talið að sá dráttur, sem varð á uppskipun, né umbúnaður aflans í skipinu geti varðað stefnda viðurlögum vegna ákvæða í kjarasamningi þeim, er þá var í gildi. Hins vegar á Félagsdómur ekki dóm um það, hvort stefnandi kynni að geta, vegna nefndra atriða, krafið stefnda um bætur fyrir hinum almennu dómstólum samkvæmt reglum um skaðabótaskyldu almennt.

Samkvæmt þessari niðurstöðu ber að sýkna stefnda af kröfum stefnanda og dæma honum málskostnað úr hendi stefnda, sem þykir hæfilega ákveðinn kr. 900.00.

Dómsorð:

Stefndi, Félag ísl. botnvörpuskipaeigenda f. h. Bæjarútgerðar Reykjavíkur, skal vera sýkn af kröfum stefnanda, Alþýðusambands Íslands f. h. Sjómannafélags

Reykjavíkur vegna skipverja á b/v Þorsteini Ingólfssyni, í máli þessu.

Stefnandi greiði stefnda kr. 900.00 í málskostnað innan 15 daga frá birtingu dóms þessa að viðlagðri aðför að lögum.

Mánudaginn 23. apríl 1956.

Nr. 6/1956. **Alþýðusamband Íslands f. h. Sjómannafélags Reykjavíkur** (Egill Sigurgeirsson hrl.)
gegn
Vinnuveitendasambandi Íslands f. h. Skipaútgerðar ríkisins (Barði Friðriksson hdl.).

Dóminn skipuðu hinir reglulegu dómendur.

Siglingar: Ágreiningur um kaup vegna helgi- og tyllidaga.

Dómur.

Mál þetta er höfðað hér fyrir dómi með stefnu dags. 29. febrúar þ. á. af Alþýðusambandi Íslands f. h. Sjómannafélags Reykjavíkur gegn Vinnuveitendasambandi Íslands f. h. Skipaútgerðar ríkisins.

Stefnandi gerir þær kröfur, að dæmt verði, að hátíðis- og helgidagar þjóðkirkjunnar (aðrir en sunnudagar) og umsamdir tyllidagar samkv. 13. gr. og 2. gr. farmannasamnings, dags. 11. júní 1955, skuli ekki teljast með í þeim fjórum frídögum, sem um getur í upphafi nefndrar 13. gr., þótt þessa daga beri upp á sunnudag. Þá krefst stefnandi málskostnaðar úr hendi stefnda eftir mati dómsins.

Stefndi krefst sýknu af kröfum stefnanda og málskostnaðar úr hendi hans eftir mati dómsins.

Málavextir eru þessir:

Í upphafi 13. gr. farmannasamnings, dags. 11. júní 1955, milli aðilja máls þessa segir svo: